

SCENARIUSZ ZAJĘCIA - dla dzieci 5 – letnich

inspirowany filmem „Robaczki z Zaginionej Doliny” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „Biedroneczki są w kropeczki”

Cele ogólne:

- zachęcenie dzieci do swobodnych wypowiedzi na temat filmu
- zapoznanie ze środowiskiem życia i wyglądem biedronek
- zwrócenie uwagi na rolę biedronek w przyrodzie
- przezwyciężanie ewentualnych uprzedzeń i niechęci
- rozbudzanie zainteresowań przyrodniczych
- rozwijanie umiejętności prowadzenia obserwacji przyrodniczych i dzielenia się spostrzeżeniami
- wdrażanie do aktywnego udziału w proponowanych działaniach

Cele operacyjne:

Dziecko:

- swobodnie wypowiada się na określony temat
- uważnie słucha wiersza
- wzbogaca wiadomości na temat biedronki
- rozwija zainteresowania przyrodnicze
- wie, że biedronki są pożyteczne
- zna stadia rozwoju biedronki
- jest spostrzegawcze
- rozwija wrażliwość słuchową
- poszerza doświadczenia plastyczne

Grupa wiekowa: dzieci 5 – letnie

Liczba dzieci: dowolna

Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: wiersz Jana Brzechwy „Żuk” (w: J. Brzechwa „Sto bajek”, wyd. Bajka, Warszawa 2011), fotografie przedstawiające różne gatunki biedronek lub naturalne okazy, slajdy i fotografie prezentujące stadia rozwoju biedronki, komputer z dostępem do Internetu, rzutnik, ekran; koperty, w których znajdują się pocięte na części ilustracje przedstawiające biedronki (dla każdego dziecka); instrumenty perkusyjne, koperty dla każdego dziecka z zestawem kółek origami (2 czerwone koła o średnicy 10 cm, 1 czarne koło o średnicy 3 cm i 6 czarnych kół o średnicy 1 cm), czarne flamastry, zielone kartki formatu A4.

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Robaczki z Zaginionej Doliny”:
 - swobodne wypowiedzi dzieci na temat bohaterów filmu
2. Słuchanie wiersza Jana Brzechwy „Żuk”:
 - dzielenie się spostrzeżeniami na temat spotkania oraz wyglądu biedronki i żuka

*Do biedronki przyszedł żuk,
W okieneczko puk - puk - puk.*

*Panienczka widzi żuka:
" Czego pan tu u mnie szuka?"*

*Skoczył żuk jak polny konik,
Z galanterią zdjął melonik.*

*I powiada: "Wstań, biedronko.
Wyjdź, biedronko,
przyjdź na słonko.*

*Wezmę ciebie aż na łączkę
I poproszę o twą rączkę."*

*Oburzyła się biedronka :
" Niech pan tutaj się nie błąka,*

*Niech pan zmiata i nie lata,
I zostawi lepiej mnie,
Bo ja jestem piegowata,
A pan - nie!"*

*Powiedziała, co wiedziała,
I czym prędzej odleciała,*

*Poleciała, a wieczorem
Ślub już brała - z muchomorem.*

*Bo od środka aż po brzegi
Miał wspaniałe, wielkie piegi.*

*Stąd nauka jest dla żuka:
Żuk na żonę żuka szuka.*

3. Prezentacja naturalnych okazów lub fotografii przedstawiających biedronki:
 - określanie wyglądu, sposobu poruszania się, i odżywiania biedronek
 - wyjaśnienie, że ilość kropek na skrzydłach biedronki nie określa jej wieku, lecz gatunek

*Biedronka to owad z rodziny biedronkowatych obejmującej niewielkie **chrząszcze** o owalnym, wypukłym ciele. Ich długość sięga do 6 mm. Żywią się mszycami. Ich czułki są krótkie, często zakończone tzw. buławką. Mają 3 pary odnóży oraz czerwone lub pomarańczowe skrzydełka z czarnymi kropkami. W Polsce najczęściej występuje biedronka **siedmiokropka**. Głowa biedronki jest szeroka, wchodzi w przedplecze. Wzrok biedronek jest wyjątkowo słaby i zwykle muszą niemal dotknąć mszycy, żeby ją rozpoznać. Otwór gębowy ma postać charakterystycznych „toporków”. Prowadzą drapieżny tryb życia, odżywiając się głównie mszycami, a także jajami owadów lub młodymi larwami. Niektóre gatunki odżywiają się pokarmem roślinnym.*

- zwrócenie uwagi na miejsca występowania oraz sposoby przystosowania się biedronek do warunków życia

Biedronka występuje niemal wszędzie: na uprawach rolnych, w lasach, parkach, ogrodach, a także w domach mieszkalnych na roślinach doniczkowych. Barwy biedronki mają odstraszać ewentualnych wrogów. W razie niebezpieczeństwa biedronki wydalają poprzez stawy nóg hemolimfę o żółtym zabarwieniu, która ma właściwości trujące. Często udają, że są martwe – spadają na ziemię i pozostają bez ruchu przez kilka minut. Bardzo

szybko się mnożą. Dorosłe owady zimują gromadząc się setkami w różnych miejscach pod ziemią, w budynkach lub pod korą drzew.

- zapoznanie z rolą biedronek w przyrodzie

Biedronki są owadami pożytecznymi i zasługują na szczególną ochronę, gdyż żywią się mszycami oraz innymi szkodnikami roślin, takimi jak tarczniki, wełnowce, czerwce i dlatego wykorzystywane są w biologicznym zwalczaniu tych szkodników.

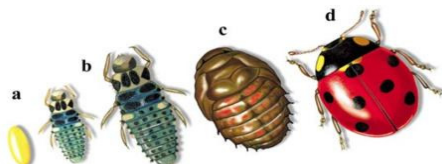
4. Zabawa ruchowa „Biedronki na łące”:

- nauczyciel lub jedno z dzieci recytuje słowa rymowanki: „*Biedroneczko leć do nieba, przynieś mi kawałek chleba*”
- *biedronki rozkładają skrzydełka i fruują po łące*
- na hasło „*Pająk idzie!*” *biedronki odlatują* na wyznaczone miejsce

5. Oglądanie slajdów prezentujących stadia rozwoju biedronki:

<http://www.dzieciecafizyka.pl/przyroda/zwierzeta/biedronka/biedronka.html>

- słuchanie opowiadania nauczyciela na temat rozwoju biedronki
- analiza cyklu rozwojowego biedronki
- układanie fotografii w odpowiedniej kolejności: jajo, larwy, poczwarka, postać dorosła

a) jajo, b) larwy, c) poczwarka, d) imago (postać dorosła).
(Autor: Robert Dzwonkowski.)

6. „Biedroneczki są w kropeczki” – składanie obrazka z części:

- dzieci otwierają koperty, w których znajdują się pocięte na części ilustracje przedstawiające biedronki, a następnie składają je w całość

7. Zabawa rytmiczna w oparciu o rymowankę „*Biedroneczko leć do nieba, przynieś mi kawałek chleba*”:

- rytmiczne recytowanie rymowanki: sylabami, z klaskaniem, tupaniem, podskokami, z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych

8. „Wesoła biedronka” – praca plastyczna techniką orgiami:

- nauczyciel rozdaje dzieciom koperty; w każdej kopercie znajdują się 2 czerwone koła o średnicy 10 cm, 1 czarne koło o średnicy 3 cm i 6 czarnych kół o średnicy 1 cm
- dzieci składają czerwone koła oraz większe czarne na pół
- nakleją na kartkę czerwone półkola pozostawiając między nimi małą przerwę (tworzą skrzydła biedronki)
- w górnej części skrzydeł przyklejają czarne półkole – głowę biedronki oraz kropki na skrzydłach
- czarnym flamastrem dorysowują czułki i nogi

Opracowała:

mgr Wiesława Twardowska

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH – klasa 0
inspirowany filmem „Robaczki z Zaginionej Doliny” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „Kropki biedronki”

Cele ogólne:

- kształtowanie mowy komunikatywnej podczas dzielenia się spostrzeżeniami na temat filmu
- rozwijanie umiejętności posługiwania się liczbą porządkową w zakresie 10
- doskonalenie umiejętności porównywania, odwzorowywania i odtwarzania liczebności zbiorów
- utrwalanie znajomości cyfr od 0-10
- nabywanie umiejętności rozwiązywania prostych działań matematycznych z użyciem znaków +, -, =
- aktywizowanie procesów myślowych

Cele operacyjne:

Dziecko:

- swobodnie i śmiało wypowiada się na temat filmu
- posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi w zakresie 10
- porównuje liczebność zbiorów
- wyodrębnia zbiory o określonej liczbie elementów
- zna cyfry oznaczające liczby od 0-10
- szereguje liczby w kolejności wzrastającej lub malejącej
- rozwiązuje szyfrogram matematyczny i literowy
- uzupełnia graf liczbowy
- aktywnie uczestniczy w proponowanych działaniach
- przestrzega ustalonych reguł w zabawie

Grupa wiekowa: dzieci 6 – letnie

Liczba dzieci: dowolna

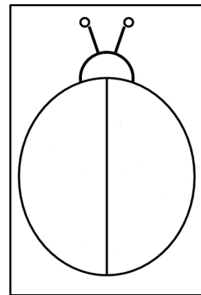
Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: wiersz J. Sztaudyngera „Kropki biedronki” (w: J. Sztaudynger „Kasztanki” Nasza Księgarnia 1964), dla każdego ucznia: sylweta biedronki (bez kropek na skrzydłach), 7 kropek w kopercie, kartonik z określoną liczbą kropek od 1-7 oraz karty pracy z kolejnymi zadaniami (diagramy liczbowe od 1-4, szyfrogram matematyczny, szyfrogram liczbowo-literowy, graf liczbowy); kartoniki z cyframi od 1-7.

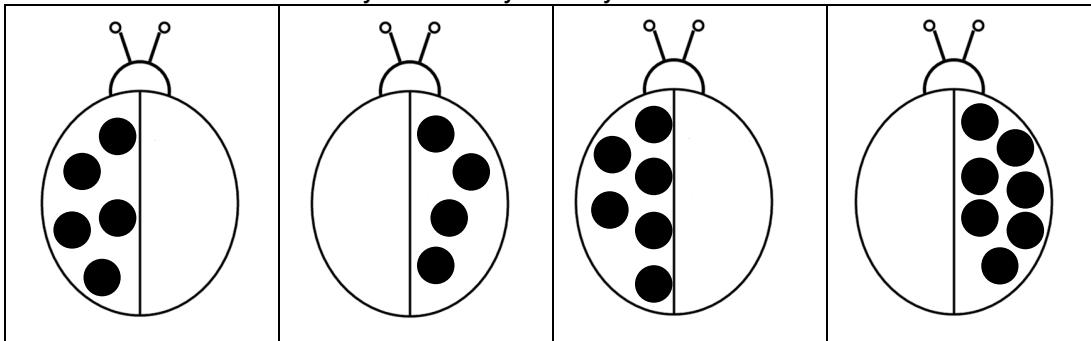
PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Robaczki z Zaginionej Doliny”:
 - swobodne wypowiedzi uczniów na temat filmu
 - dzielenie się wrażeniami i spostrzeżeniami
2. Słuchanie wiersza J. Sztaudyngera „Kropki biedronki”:
 - przypomnienie liczebników porządkowych
 - ustalenie kolejności kropek otrzymanych przez biedronkę
 - zachęcenie uczniów do zabawy w zbieranie kropek biedronki („na szczęście”) poprzez wykonywanie określonych zadań
 - wyjaśnienie zasad zabawy
 - rozdanie szablonów przedstawiających biedronki (bez kropek) oraz kopert z kropkami
 - rozwiązywanie kolejnych zadań
 - sprawdzanie poprawności wykonania
 - układanie kropek na sylwetach biedronek po każdym wykonanym zadaniu

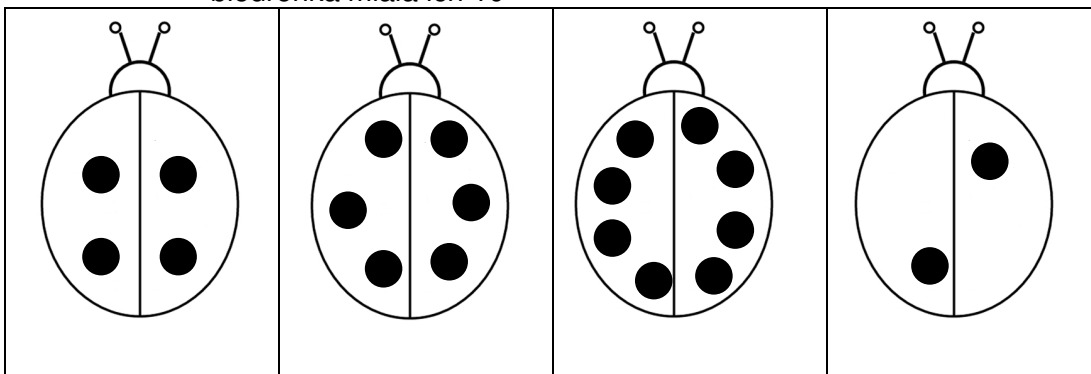
*Biedronka siedem kropek miała:
pierwszą od rosy dostała,
drugą od słonka złotego,
trzecią od wiatru halnego,
czwartą od deszczu kropelki,
piątą od ziemi karmicielki,
szóstą od dziada co przechodził drogą,
siódmą już nie wiem od kogo.
Wszystkie siedem nosiła w komplecie,
ażeby szczęście dawały dzieciom.*

3. „Kropki biedronki” - wykonywanie zadań:
 - (1) dorysowywanie odpowiedniej liczby kropek na sylwecie biedronki, tak aby na obu skrzydełkach było ich tyle samo

- (2) uzupełnianie kropek na skrzydełkach biedronki w ten sposób, aby każda biedronka miała ich 10

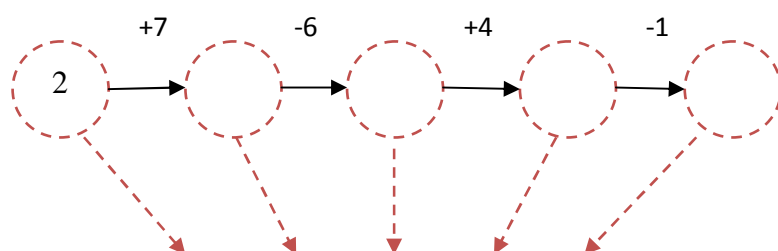

- (3) dobieranie cyfr do liczby kropek na sylwecie biedronki

- (6) rozwiązywanie szyfrogramu literowego:
 - uporządkowywanie liczb od największej do najmniejszej i odczytanie hasła („biedronka”)

5	3	8	6	2	4	1	7	9
R	N	I	D	K	O	A	E	B

- (7) uzupełnianie grafu liczbowego:
 - wykonywanie działań
 - wpisywanie wyników w koła
 - wpisywanie liczb w odpowiednie miejsca tabeli 1
 - szeregowanie liczb od największej do najmniejszej
 - wpisywanie liczb w odpowiednie miejsca tabeli 2
 - przyporządkowywanie liter i odczytanie hasła („brawo”)

2				
o	b	w	r	a

				2

4. Podsumowanie zajęć:

- przeliczanie zdobytych kropek
- naklejanie kropek na sylwety biedronek
- ocena aktywności uczniów

5. Zabawa ruchowa „Biedronki na łące”:

- uczniom kartoniki z określoną liczbą kropek (od 1-7) nauczyciel rozdaje
- obwodzie koła i kładą kartonik przed sobą uczniowie siadają na
- góry kartonik z cyfrą od 1-7 i wydaje polecenie „Na łąkę!” nauczyciel podnosi do
- posiadają kartonik z odpowiednią liczbą kropek wstają uczniowie, którzy
i szybko biegną dookoła siedzących
- uczniów, która *biedronka* pierwsza dotarła na łąkę nauczyciel informuje

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH – klasa 1
inspirowany filmem „**Robaczki z Zaginionej Doliny**” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „W mrowisku”

Cele ogólne:

- budzenie zaciekawienia otaczającym światem
- tworzenie okazji do poznawania rzeczywistości przyrodniczej poprzez obserwowanie, eksperymentowanie, doświadczanie
- rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy jako formy wymiany informacji
- wzbogacenie wiadomości na temat wyglądu, sposobu poruszania się i odżywiania mrówek
- nabywanie opiekuńczego stosunku do świata roślin i zwierząt
- kształtowanie umiejętności podporządkowania się regułom obowiązującym w zabawie

Cele operacyjne:

Uczeń:

- swobodnie wypowiada się na temat filmu
- wie, jak należy zachować się w lesie
- obserwuje przyrodę różnymi zmysłami
- opisuje wygląd mrówki
- wzbogaca wiedzę na temat mrówek
- rozumie znaczenie mrówek w przyrodzie
- wyjaśnia powiedzenie „pracowity jak mrówka”
- rozwija zainteresowania przyrodnicze
- określa kierunki świata za pomocą kompasu
- posługuje się lupą i kompasem
- aktywnie uczestniczy w zabawach badawczych i ruchowych

Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: lupy, pojemniki na owady z lupą, kompasy, bezzapachowe chusteczki higieniczne, wiersz M. Konopnickiej „Przy mrowisku” („*Pojedziemy w cudny kraj. Przy*

mrowisku. Jabłonka. W polu”, wyd. Zielona Sowa 2013), schemat przekroju przez mrowisko, wiersz J. Brzechwy „Mrówka” (w: „Jan Brzechwa dzieciom” Nasza Księgarnia, Warszawa 2010), bułka.

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Robaczki z Zaginionej Doliny”:
 - dzielenie się spostrzeżeniami na temat filmu i jego bohaterów
 - zaproszenie uczniów na wycieczkę do lasu w celu odnalezienia i obserwacji mrowiska
 - przypomnienie zasad zachowania się w lesie
2. Wycieczka do lasu – obserwacja mrówek z wykorzystaniem lup oraz pojemników na owady z lupą:
 - określanie wyglądu i sposobu poruszania się mrówek (kolor, budowa, ilość odnóży, czułki)

Mrówka to owad występujący w każdej szerokości geograficznej, tworzący społeczności kastowe żyjące w gniazdach. Długość ciała mrówek krajowych wynosi od 1,5-20 mm. Głowa mrówek jest zawsze silnie rozwinięta, a wśród narządów gębowych specjalnie dobrze wykształcone są żuwaczki. Czulki są najczęściej zgięte. Odnóża zgrubione, na przednich często są specjalne haczyki do czyszczenia czułków i otworu gębowego. Tułów to ściśle ze sobą zespolone pierścienie. Odwłok ruchomo zestawiony z tułowiem. Pancerz chitynowy zwykle mocny, ubarwienie przeważnie ciemne, czarne, brunatne lub żółte, rzadziej pstre. Pożywieniem mrówek są owady, owoce i wydzielina mszyc. Mrówki mają gruczoł jadowy, a jad zawiera kwas mrówkowy.

3. „Pachnąca chusteczka” - zabawa badawcza:
 - uczniowie ostrożnie kładą na mrowisku czystą, bezzapachową chusteczkę higieniczną i obserwują mrówki, a następnie strzepują je z chusteczki na mrowisko i sprawdzają zapach na chusteczce

Substancja o octowym zapachu, którą mrówki pozostawiły na chusteczce to kwas mrówkowy – broń mrówek. Kwas mrówkowy jest bezbarwną cieczą o ostrym, drażniącym zapachu, która ma właściwości żrące (dlatego po bliskim kontakcie z mrówkami piecze nas skóra).

4. Słuchanie wiersza M. Konopnickiej „Przy mrowisku”:

*Co to się tak rusza nisko?
— To, dzieciłki, jest mrowisko.
Czyście nigdy nie widziały,
Jak ten naród żyje mały?*

*O, to światek jest ciekawy!
Ma on swoje ważne sprawy,
A choć drobny, tak się truzdi,
Że zawstydza dużych ludzi.*

*Miastem mrówek jest mrowisko.
Budują je przy pniu blisko,
By gałęzi dach zielony
W deszcz przydawał im ochrony.*

*Wnet tam domy i ulice
Wznoszą pilne robotnice,
Wnet budują mosty, wały, —
Taki zmyślny ludek mały.*

Co igliwia tam naniosą,

*Co żywicy z ranną rosą,
Co wszelakiej tam zdobyczy,
Tego, dziatki, nikt nie zliczy!*

*Mały, duży się przykłada...
Każdy ma — gdy ma gromada,
Zyska gniazdo? — Każdy zyska —
Takie prawo jest mrowiska.*

*Gdy już miasto się podniesie,
Biją drogi skroś po lesie...
Jedne suchą, ciepłą porą
Na zapasy żywność biorą.*

*Inne — słomkę drobnej miary
Ciągną cości we trzy pary,
Czasem — w sto — dźwigają z gąszczu
Muchę, osę, lub chrabąszcza.*

*— I poradzą? —
— A poradzą!*

*Bo i bąkom się nie dadzą,
Jedna — nicby nie zrobiła,
Lecz mrowisko — to jest siła!*

*Widzicie tam tego bąka,
Jak w ostrogi złote brząka,
Jak to huczy, w bęben bije!
Jaką to ma grubą szyję!
Patrzcie! Mrówki całą rzeszą*

Na obronę miasta śpieszą...

*Wszystkie rzędem w jedną stronę
Rożki mają nastawione.
Wszystkie zwartym idą szykiem,
Za swym wodzem naczelnikiem,
Wszystkie w jedno, co sił, mierzą;
— Zmiać, bąku, nim uderzą!*

- obserwacja mrowiska
- określanie położenia i wyglądu mrowiska (rodzaj lasu, miejsce, kształt, składniki mrowiska)

Najczęściej można je spotkać na brzegu lasu. Do częstych typów mrowiska należą gniazda podziemne, złożone z licznych komór i korytarzy, nad którymi wznoszą się jeszcze kopce naziemne utworzone z nagromadzonych igieł sosnowych, patyczków, piasku i resztek roślin. Bardzo wiele gatunków zakłada mrowiska w drewnie drzew. Mrowisko jest bardziej spadziste od północy, zaś te oparte na drzewie najczęściej znajduje się po południowej stronie drzewa. Mrowiska muszą zapewniać odpowiednią wilgotność i temperaturę, więc mrówki tak je budują, że strona południowa jest znacznie łagodniej wzniesiona, dzięki czemu więcej słońca pada na same mrowisko zapewniając odpowiednią temperaturę dla larw.

5. „Północ- południe” - zabawa badawcza:

- nauka posługiwania się kompasem
- określanie kierunków świata za pomocą kompasu
- wyznaczenie kierunku północnego
- zwrócenie uwagi na położenie mrowiska (bardziej spadziste jest od północy)

6. „W mrowisku” – obserwacja mrówek w mrowisku:

- oglądanie schematu przekroju przez mrowisko
 - zwrócenie uwagi na budowę mrowiska, liczne korytarze i komory oraz orientację mrówek w mrowisku

7. „Mrówki w mrowisku” - zabawa ruchowa:

- uczniowie stają blisko siebie na wyznaczonym terenie i zamykają oczy, a następnie próbują się przemieszczać w różnych kierunkach, ale w ten sposób, by na siebie nie wpadać
 - zwrócenie uwagi na zasady poruszania się i orientowania mrówek w terenie

Do orientacji w przestrzeni służą mrówkom czułki. Do orientacji w terenie wykorzystują również zapach. Na czułkach są receptory odbierające zapach. Mrówka poruszając się w mrowisku dotyka wszystkiego sprawdzając jednocześnie jego zapach. Mrówka wychodząc z mrowiska podąża w drodze powrotnej za swoim zapachem.

8. „Królowa i robotnice” - zapoznanie z organizacją społeczną mrowiska:

- nazywanie grup, które żyją w mrowisku
- określanie ich funkcji (podział obowiązków w mrowisku)

Mrówki mają określone miejsce w grupie oraz obowiązki. Robotnice budują gniazdo, bronią go, zbierają pożywienie, opiekują się potomstwem. Rolą samców jest zaplemnienie królowej, po tym giną. Królowa składa jaja, z których po przeobrażeniu powstają nowe mrówki oraz reguluje działania mrówek za pomocą feromonów.

9. „Praca mrówek” – zabawa ruchowa z elementem pokonywania przeszkód:

- uczniowie (*mrówki*) maszerują w różnych kierunkach jeden za drugim za osobą prowadzącą (*królową*) pokonując napotkane przeszkody
- na hasło „*Pada deszcz*” *mrówki* uciekają do *mrowiska* (na wyznaczone miejsce) i następuje zmiana *królowej*

10. Słuchanie wiersza J. Brzechwy „Mrówka”:

Wół
Miał odwieźć do szkoły stół.

Powiada do osła: "Na wieś
Stół ten do szkoły zawieź."

Osiół pomyślał: "O, źle!"
I rzecze do kozła: "Kozło,

Odwieź ten stół, bardzo proszę,
Dostaniesz za to trzy grosze."

Zawołał kozioł barana:
"Odwieź ten stół jutro z rana."

Baran był na podwórku,
Do psa więc powiada: "Burku,

Odwieź, bo mnie nie ochota!"
Pies wezwał do siebie kota

I warknął: "Kocie-ladaco,
Ty zająć się masz tą pracą!"

Kot stołu wieść nie zamierza,
Przywołał w tym celu jeża.

Jeż myśli: "Gdzie stół, gdzie szkoła?"
Więc szczura do siebie woła

I mówi: "Do pracy, szczurze,
Stół odwieź szybko, a nuże!"

Szczur chciał się myszą wyręczyć,

Lecz mysz nie lubi się męczyć,

Więc rzecze do żaby: "Żabo,
Stół odwieź, bo mnie jest słabo."

Żaba jaszczurkę zoczyła:
"Jaszczurko, bądź taka miła,

Najmocniej proszę cię, zawieź
Stół ten do szkoły na wieś."

Jaszczurka w pobliskich gąszczach
Zdołała dostrzec chrabąszcza:

"Stół odwieź, chrabąszczu drogi,
Bo bardzo bolą mnie nogi."

Lecz chrabąszcz to okaz lenia,
Powiada więc od niechcenia:

"Wiesz, mucho, zamiast tak brzęczeć
Mogłabyś mnie wyręczyć."

Mucha do mrówki powiada:
"Jest to okazja nie lada,

Stół trzeba odwieźć do szkoły.
Ty lubisz takie mozoły."

Mrówka,
Nie mówiąc nikomu ani słówka,
Chociaż nie była zbyt rośla,
Wzięła stół i do szkoły zaniosała

- obserwacja mrówek w pobliżu mrowiska:
 - zwrócenie uwagi na czynności i siłę mrówek (co i w jaki sposób transportują do mrowiska)

11. „Siła mrówek” - zabawa badawcza:

- uczniowie kruszą kawałek bułki i obserwują, jak mrówki przenoszą drobne okruchy do mrowiska
- wspólne wyjaśnienie związku frazeologicznego „*Pracowity jak mrówka*”

12. „Burza mózgów” – szukanie odpowiedzi na pytanie: dlaczego mrówki są pożyteczne?

- swobodne zgłaszanie pomysłów i wymiana poglądów
- analiza pomysłów i wybór najtrafniejszych rozwiązań

Mrówki niszczą szkodniki drzew, roznoszą nasiona, zjadają martwe szczątki roślin, spulchniają glebę. Są pokarmem dla innych zwierząt. Niszczenie mrowisk jest karalne. Leśnicy zabezpieczają mrowiska przed zniszczeniem.

13. Zakończenie wycieczki:

- podsumowanie obserwacji i wiadomości uczniów

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska

Materiały źródłowe: <http://pl.wikipedia.org/wiki/>

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH – klasa 2
inspirowany filmem „Robaczki z Zaginionej Doliny” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „Na łące”

Cele ogólne:

- ukazanie różnorodności roślin i zwierząt występujących w ekosystemach łąkowych
- zapoznanie z pojęciem *różnorodność biologiczna*
- wdrażanie do rozumienia potrzeby i konieczności dbania o życie na Ziemi
- kształtowanie umiejętności mądrego i odpowiedzialnego współżycia człowieka z przyrodą
- rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy jako formy wymiany informacji i reagowania na odpowiedź rozmówcy
- bogacenie słownika biernego i czynnego poprzez poszerzanie zakresu i treści pojęć
- rozwijanie analizatora słuchowego w zakresie słuchu muzycznego
- rozwijanie wyobraźni muzycznej oraz inwencji twórczej
- integrowanie uczniów poprzez wspólne działanie i dążenie do realizacji wyznaczonych zadań

Cele operacyjne:

Uczeń:

- dostrzega piękno łąki i opisuje jej wygląd
- wyróżnia charakterystyczne cechy ekosystemu łąkowego
- wymienia najczęściej spotykane gatunki roślin i zwierząt żyjących na łąkach
- dostrzega potrzebę ochrony łąk jako siedliska wielu organizmów
- zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego związane z wypalaniem łąk
- definiuje pojęcie *bioróżnorodność*
- rozumie potrzebę ochrony bioróżnorodności
- potrafi wskazać działania ochronne w celu zachowania bioróżnorodności
- uczestniczy w rozmowach: udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie
- wzbogaca swoje słownictwo
- uważnie słucha wierszy
- zna i przestrzega zasad pisowni wyrazów z trudnością ortograficzną
- układa obrazek z 25 części
- układa zdania z rozsypanki wyrazowej
- doskonalą swoją wymowę
- rozwiązuje szyfrogram literowo-liczbowy
- gra na wybranych instrumentach perkusyjnych
- współpracuje z innymi dążąc do wykonania zadania

Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: grupowa, zespołowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: Słowniki Języka Polskiego, slajdy lub fotografie przedstawiające łąkę oraz kwiaty na łące, napisy – nazwy kwiatów na fotografiach, wiersz I. Salach „Na łące”, wiersz J. Brzechwy „Chrząszcz” (w: „Brzechwa dzieciom” wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2011), wiersz M. Buczkówny „Tylko raz” (w: W. Kot „Szedł czarodziej. 2” Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986), R. Frelek „Chrząszcz”, „Szczygiełek” (w: „Chrząszcz dla Agnieszki” (Krajowa Agencja Wydawnicza, Warszawa 1988), fotografie przedstawiające chrząszcza oraz jego pomnik w Szczebrzeszynie,

odtworzący CD oraz płyta z utworem A. Vivaldiego „Cztery pory roku. Lato”, płyta CD z nagraniem odgłosów łąki; w kopertach dla każdego ucznia: pocięty na części obrazek przedstawiający łąkę, rozsypanka wyrazowa, diagram literowy, szyfrogram literowo-liczbowy; instrumenty perkusyjne, duży karton, kolorowe pastele.

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Robaczki z Zaginionej Doliny”:
 - swobodne wypowiedzi uczniów na temat bohaterów filmu oraz miejsca, w którym rozgrywa się akcja filmu
2. Wyjaśnienie znaczenia słowa: *łąka*
 - szukanie informacji w Słowniku Języka Polskiego
 - odczytanie definicji

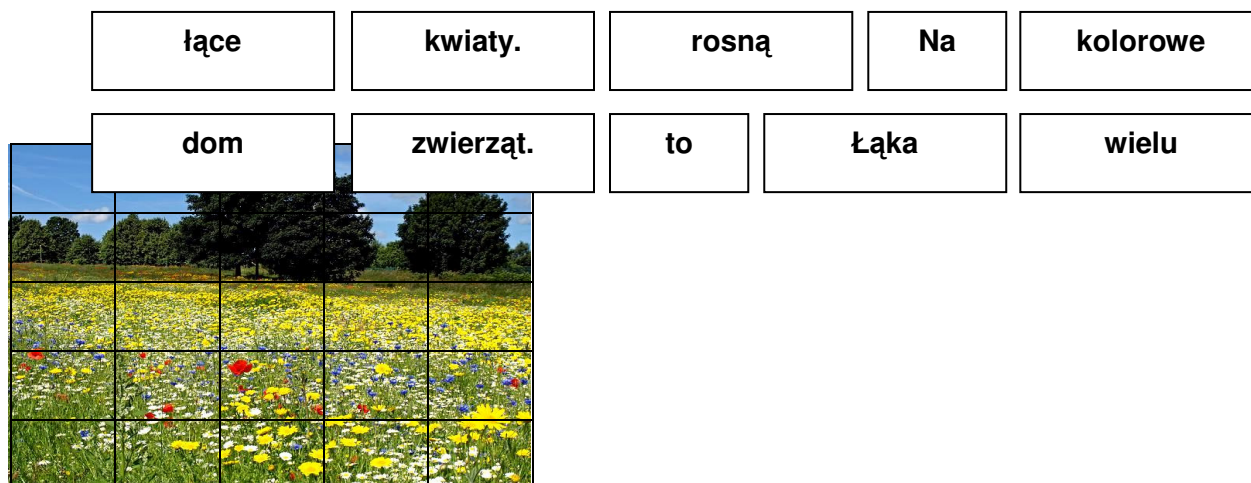
Łąka – teren gęsto porośnięty roślinami, głównie trawami, używanymi na paszę lub do wypasu; też: rośliny porastające ten teren.
3. Oglądanie slajdów lub fotografii przedstawiających łąkę:
 - zwrócenie uwagi na charakterystyczne cechy łąki
 - brak drzew
 - różne gatunki roślin i zwierząt
 - różnorodność kwiatów, barw, zapachów i dźwięków
 - znaczny udział traw
 - obecność ziół
4. Słuchanie wiersza I. Salach „Na łące”:
 - swobodne wypowiedzi na temat wiersza
 - wyszukiwanie w tekście wiersza nazw zwierząt i roślin
 - podkreślenie wyrazów z trudnością ortograficzną (*pszczółka, mrówka, Boża Krówka*)
 - przypomnienie zasad pisowni trudnych wyrazów
 - zapisywanie wyrazów w zeszytach

*Łąka tylu ma mieszkańców,
Zwierząt, roślin kolorowych.
Tu motylek, a tam pszczołka,
Tutaj kwiatek - O! Różowy!*

*Z kopca wyszedł krecik mały
Obok niego idzie mrówka,
Na rumianku w krasnej sukni
Przycupnęła Boża Krówka.*

*Nad tą łąką kolorową
Bal wydały dziś motyle,
Zapraszają wszystkie dzieci
Więc zatańczmy z nimi chwilę.*

5. Słuchanie fragmentów koncertu g-moll A. Vivaldiego z cyklu „Cztery pory roku. Lato”:
 - swobodne interpretacje ruchowe
 - improwizacje taneczne – tworzenie własnych układów tanecznych do utworu
6. „Na łące” – układanie obrazka z części:
 - uświadomienie różnorodności świata roślin i zwierząt
 - redagowanie wypowiedzi na temat ułożonego obrazka
 - układanie z podanych wyrazów zdań do obrazka
 - zapisanie ułożonych zdań w zeszytach

7. „Kolorowa łąka” - ćwiczenia relaksacyjne:
- uczniowie siedzą na dywanie z zamkniętymi oczami i słuchają płyty CD z nagraniem odgłosów łąki
8. Diagram literowy:
- wyszukiwanie w rzędach poziomych diagramu i wykreślanie nazw mieszkańców łąki
 - odszukanie i odczytanie nazwy kolejnego mieszkańca łąki (*chrząszcz*)

B	I	E	D	R	O	N	K	A	C
H	P	A	S	I	K	O	N	I	K
O	S	A	R	M	R	Ó	W	K	A
M	O	T	Y	L	Z	Ż	A	B	A
K	R	E	T	A	P	A	J	A	K
P	S	Z	C	Z	O	Ł	A	S	Z
J	E	Ż	C	Ś	L	I	M	A	K
Ś	W	I	E	R	S	Z	C	Z	Z

9. Słuchanie wiersza J. Brzechwy „Chrząszcz”:
- zwrócenie uwagi na humor w wierszu
 - zapoznanie z wyglądem chrząszcza
 - oglądanie fotografii przedstawiającej pomnik chrząszcza w Szczepieszynie

*W Szczepieszynie chrząszcz
brzmi w trzcinie
I Szczepieszyn z tego słynie.*

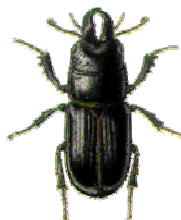
*Wół go pyta: "Panie chrząszczu,
Po co pan tak brzęczy w gąszczu?"*

*"Jak to - po co? To jest praca,
Każda praca się opłaca."*

*"A cóż za to Pan dostaje?"
"Też pytanie! Wszystkie gaje,
Wszystkie trzciny po wsze czasy,
Łąki, pola oraz lasy,*

*Nawet rzeczki, nawet zdroje,
Wszystko to jest właśnie moje!"*

Wół pomyślał: "Znakomicie,

Też rozpocznę takie życie."

*Wrócił do dom i wesóło
Zaczął brzęczeć pod stodołą*

*Po wolemu, tęgim basem.
A tu Maciek szedł tymczasem.*

*Jak nie wrzaśnie: "Cóż to znaczy?
Czemu to się wół próżniaczy?!"*

*"Jak to? Czyż ja nic nie robię?
Przecież właśnie brzęczę sobie!"*

*"Ja ci tu pobrzęcę, wole,
Dosyć tego! Jazda w pole!"*

*I dał taką mu robotę,
Że się wół oblewał potem.*

Po robocie pobiegł w gąszcze.
"Już ja to na chrząszczu pomszczę!"

Lecz nie zastał chrząszcza w trzcinie,
Bo chrząszcz właśnie brzęczał
w Pszczyńnie.

10. „W Szczepieszynie...” - wprawki dykcyjne:

- szybkie i wyraźne wypowiadanie zdań w trudnych układach spółgłoskowych
 - „Czarny dzięcioł z chęcią pień ciął”
 - „Trzmiel na trzosie w trzcinie siedzi, z trzmiela śmieją się sąsiedzi”
- recytacja wierszyków ze zbitkami spółgłoskowymi głosek szumiących
 - „Chrząszcz chrząszczyka żując gruszkę, szczypczykami szczypał w nóżkę” (sł. R. Frelek)
 - „Szczygiełek ze Szczyrku w Szczawnicy był w cyrku. W Szczytnie znalazł szczołkę, w Szczecinie zjadł szprotkę” (sł. R. Frelek)
 - „W Szczepieszynie chrząszcz brzmi w trzcinie i Szczepieszyn z tego słynie. Wół go pyta: „Panie chrząszczu, po co pan tak brzęczy w gąszczu” (sł. J. Brzechwa)

11. „Kwiaty na łące” - rozwiązywanie szyfrogramu literowo-liczbowego:

- odgadywanie sposobu odczytania szyfru
- wyszukiwanie odpowiednich liter w diagramie
- odczytanie zaszyfrowanych nazw kwiatów
- zapisanie nazw kwiatów w zeszycie (zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasad kaligrafii i ortografii)

	1	2	3	4	5	6	7	Kod	Nazwa kwiatu
A	S	M	O	I	O	K	T	A-1, A-7, B-2, C-5, D-3, D-6, E-1, F-4, G-7	
B	E	O	C	Ł	A	U	S	G-2, B-6, C-1, A-4, D-2, C-7, E-5, F-1	
C	M	A	B	N	K	B	N	G-6, A-3, F-6, E-2, F-3, G-5, E-7, C-4, G-1	
D	K	A	R	R	I	O	R	B-3, E-4, B-5, C-3, B-1, D-4	
E	T	I	A	H	E	P	Y	F-7, C-2, B-7, A-6, G-3, F-2, D-7	
F	K	E	C	K	A	N	J	A-2, E-3, D-1	
G	A	R	I	D	Z	K	A	E-6, A-5, G-4, C-6, D-5, F-5, B-4	

12. Oglądanie ilustracji lub fotografii przedstawiających kwiaty na łące:

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat różnorodności kwiatów
- zwrócenie uwagi na bogactwo barw, kształtów i zapachów
- przyporządkowywanie napisów do odpowiednich fotografii

stokrotka

rumianek

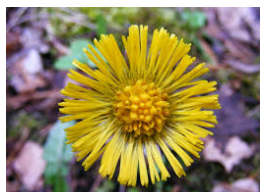
chaber

jaskier

koniczyna

podbiał

mak

rumianek	chaber	stokrotka	mak	jaskier	koniczyna	podbiat
----------	--------	-----------	-----	---------	-----------	---------

13. „Muzyka łąki” – gra na instrumentach perkusyjnych:

- improwizowanie dźwiękiem: naśladowanie za pomocą instrumentów odgłosów łąki
- improwizacje wokalne z zastosowaniem akompaniamentu perkusyjnego

14. Słuchanie wiersza M. Buczkówny „Tylko raz”:

*Chcą żyć jak i ty żyjesz ,
Wszystkie na świecie zwierzęta-
I mrówki, i żaby, i żmije,
I pszczoła wiecznie zajęta.*

*I paż królowej- motyl
Niech fruwa tęczowo- złoty,
I ślimak środkiem dróżki
Niech pełźnie, wystawia różki...*

*Przypatrz się z bliska dżdżownicy,
Biedronce jak kropki liczy,
jaskółce jak gniazdko kleci,
Jak pająk rozsnuwa sieci.*

*Niech skacze pasikonik,
Niech świerszczyk w trawie dzwoni...
Dla nich kwitnie łąka, dla nich rośnie las.
Jak i ty – żyją tylko raz.*

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat wiersza
- zapoznanie z pojęciem „bioróżnorodność”

Bioróżnorodność (różnorodność biologiczna) to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w różnych ekosystemach. Dotyczy ona różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów.

- podkreślenie konieczności ochrony łąk jako siedliska wielu organizmów
- ustalenie sposobów ochrony bioróżnorodności
- zwrócenie uwagi na zagrożenia dla środowiska przyrodniczego związane z wypalaniem łąk

15. „Barwy łąki” – malowanie pastelami (praca w zespołach):

- podział uczniów na zespoły i przydzielenie zespołom pasteli w odcieniach wybranego koloru
- rysowanie pastelami na wspólnym kartonie elementów łąki
- podsumowanie pracy i zorganizowanie wystawy prac uczniów

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH – klasa 3
inspirowany filmem „Robaczki z Zaginionej Doliny” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „W świecie owadów”

Cele ogólne:

- wzbogacenie wiadomości na temat wyglądu, sposobu poruszania się i odżywiania owadów
- zapoznanie z rolą owadów w otaczającym środowisku
- przezwyciężanie ewentualnych uprzedzeń i niechęci
- budzenie zaciekawienia otaczającym światem
- rozwijanie umiejętności uczestniczenia w rozmowach: zadawania pytań, udzielania odpowiedzi i prezentowania własnego zdania

Cele operacyjne:

Uczeń:

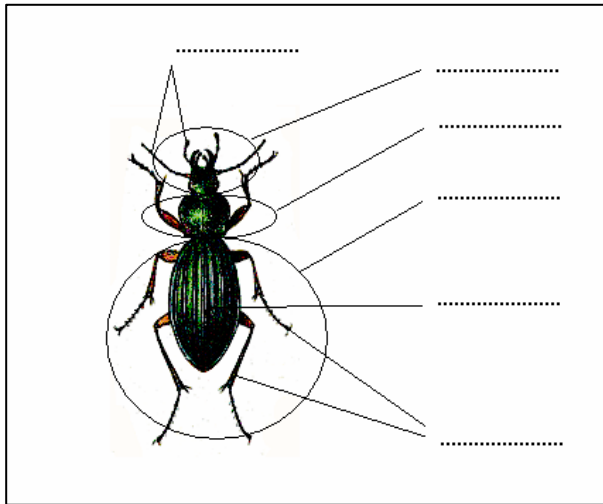
- potrafi rozpoznać i nazwać kilka gatunków owadów
- podaje różnice pomiędzy budową ciała owadów a innych zwierząt
- wyróżnia podstawowe elementy w budowie ciała owada
- zna przystosowanie owadów do środowiska, w którym żyją
- zna stadia rozwoju owadów
- rozumie znaczenie owadów w przyrodzie
- rozwija zainteresowania przyrodnicze
- uważnie słucha wypowiedzi innych i korzysta z przekazywanych informacji
- wie, czym zajmuje się entomologia
- rozwiązuje krzyżówkę obrazkową z hasłem
- układa wyrazy z sylab
- poszerza doświadczenia plastyczno-konstrukcyjne

Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: duży diagram krzyżówki obrazkowej, ponumerowane fotografie owadów; w kopercie dla każdego ucznia: rozsypanka wyrazowa, karta pracy z rysunkiem przedstawiającym budowę owada z wyrazami w ramce; ilustracje przedstawiające odnoża owadów, sok owocowy, długie słomki do napojów, J. Brzechwa „Pająk i muchy” (w: J. Brzechwa „Kaczka Dziwaczka i inne wiersze” wyd. Aksjomat 2011), W. Bierestow „Nikt mnie więcej nie zobaczy” (z serii „Poczytaj mi mamo” Nasza Księgarnia, Warszawa 1974),

- zwrócenie uwagi na ochronną rolę kolorów w świecie owadów
- zapoznanie z budową owadów (sześć odnóży, czułki, ciało składające się z głowy, tułowia i odwłoku)
- nazywanie części ciała owada
- uzupełnianie rysunku owada napisami z ramki

głowa, tułów, odwłok, czułki, odnóża kroczone, skrzydła

5. Oglądanie ilustracji przedstawiających odnóża owadów:

- zwrócenie uwagi na różnice w budowie
- określanie funkcji odnóży u wybranych owadów
 - *kroczone* – *mucha*
 - *skoczne* – *konik polny*
 - *plywne* – *plywak żółto-brzeżek*
 - *chwytne* – *modliszka*
 - *grzebne* – *turkuć podjadek*

6. „Czym żywią się owady?” – burza mózgów:

- swobodne zgłaszanie pomysłów i wymiana poglądów
- analiza pomysłów i wybór najtrafniejszych odpowiedzi
 - *owady roślinożerne odżywiające się drewnem, liśćmi, korą, pąkami, łodygami, owocami, nasionami*
 - *drapieżniki*
 - *Pasożyty*
- zwrócenie uwagi na dostosowanie aparatu gębowego do rodzaju pobieranego pokarmu i sposobu jego pobierania

Do pobierania pokarmu służą owadom odpowiednie aparaty gębowe: gryzące (chrząszcze), ssące (motyle), liżące (muchy), kłujące (pchły), tnące (bąki).

7. „W jaki sposób owady pobierają pokarm?” – zabawa badawcza:

- uczniowie otrzymują długie słomki do napojów i za pomocą słomek piją sok z jednorazowych kubeczków naśladując pobieranie przez motyle nektaru z kwiatów o głębokich kielichach

8. Słuchanie wiersza J. Brzechwy „Pająk i muchy”:

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat wiersza
- tworzenie sieci pajęczej poprzez rzucanie kłębka wełny do kolejnych uczniów stojących na obwodzie koła

Pająk na stare lata był ślepy i głuchy,
Nie mogąc tedy złapać ani jednej muchy,

Z anten swej pajęczyny obwieścił orędzie,
Że zmienił się i odtąd much zjadać nie będzie,

Że pragnąłby swe życie wypełnić czymś wzniosłym
I zająć się, jak inni, uczciwym rzemiosłem,

A więc po prostu szewstwem. Zaś na dowód skruchy
Postanowił za darmo obuwać wszystkie muchy.

Niech śmiało przybywają i młode, i stare,
A on, szewskim zwyczajem, zdejmie każdą miarę!

Muchy, słysząc o takiej poprawie pająka,
Przyleciały i jęły pchać się do ogonka.

Podstawiają więc nóżki i wesóło brzęczą,
A pająk je okręca swą nitką pajęczą,

Niby mierzy dokładnie, gdzie stopa, gdzie pięta,
A tymczasem wciąż mocniej głupie muchy pęta.

Muchy patrzą i widzą, że wpadły w pułapkę,
Pająk zaś, który dawno miał już na nie chrapkę,

Pogłaskał się po brzuchu i zjadł obiad suty.
Odtąd mówi się u nas: "Uszyć komuś buty."

9. „Pająk i muchy” – zabawa orientacyjno-porządkowa:

- uczniowie w rozsypance biegają w różnych kierunkach
- na hasło „Pająk idzie!” zastygają nagle w bezruchu
- pająk wychodzi na łowy obserwując bacznie muchy, a jeśli któraś drgnie, zabiera ją do swojej sieci (w wyznaczone miejsce)

10. Słuchanie opowiadania W. Bierestowa „Nikt mnie więcej nie zobaczy”:

- oglądanie ilustracji prezentującej cykl rozwojowy motyla

- zapoznanie z cyklem rozwojowym motyla
- nazywanie kolejnych etapów rozwoju motyla
- przyporządkowywanie podpisów do kolejnych ilustracji

jaja

larwa

poczwarka

owad dorosły

- numerowanie obrazków według kolejności zdarzeń

11. „Kto ukrył się w kokonie?”- zabawa integracyjna:

- jeden z uczniów odwraca się, a pozostali uczniowie owijają chustą animacyjną jednego z nich
- uczeń, który był odwrócony zgaduje, kto ukrył się w *kokonie*

12. Oglądanie filmu edukacyjnego „W świecie owadów”:

<http://www.youtube.com/watch?v=oSY8nO478YY>

- zwrócenie uwagi na zapylenie roślin przez owady
- swobodne wypowiedzi uczniów na temat filmu

13. Zabawa ruchowa „Kwiaty i pszczoły”:

- nauczyciel rozkłada na podłodze kolorowe krążki - *kwiaty*
- uczniowie – *pszczołki i motyle* biegają swobodnie wokół sali, a na przerwę w muzyce szybko zajmują miejsce na *kwiatku*

14. „Dlaczego owady są pożyteczne?” – burza mózgów:

- swobodne zgłaszanie pomysłów i wymiana poglądów
- analiza pomysłów i wybór najtrafniejszych odpowiedzi
 - *stanowią pokarm dla wielu innych zwierząt*
 - *zjadają larwy i jajeczka szkodników*
 - *zapyłają rośliny*
 - *usuwiają martwą materię*
 - *niszczą gatunki roślinożerne*
 - *odgrywają ważną rolę w tworzeniu gleby, gdyż przyczyniają się do tworzenia próchnicy oraz włączania w obieg materii substancji zawartych w szczątkach roślin i zwierząt*
 - *pszczoła wytwarza wosk i miód*
 - *z nici jedwabnych produkowanych przez larwy tego owada tkany jest materiał zwany jedwabiem*

15. „Wesoła pszczoła” – konstruowanie z papieru:

- uczniowie oklejają żółtym papierem rolkę po papierze toaletowym i dokleją paski wycięte z czarnego papieru
- na kole wyciętym z żółtego papieru rysują czarnym markerem buzię pszczołki, dokleją wycięte z czarnego kartonu czułki
- do tułowia dokleją głowę oraz wycięte z kolorowej bibuły skrzydła
- podsumowanie zajęcia i zorganizowanie wystawy prac uczniów

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska